

Met Hemelvaart denken we aan het moment dat Jezus na zijn opstanding is heengegaan naar de Vader. Met Hemelvaart denken we ook dat het moment dat Hij zal wederkomen. En bij zijn wederkomst denken we meestal aan het einde van de tijd. Vandaag, Hemelvaart 2022, is dat bij velen extra sterk. Met zitten met corona, Oekraïne, klimaatverandering. Is de eindtijd misschien aangebroken?

Het bekende hemelvaartverhaal uit Handelingen vertelt, dat de engelen tegen de discipelen zeggen: staar je niet blind op Jezus' weggaan, maar ook niet op zijn wederkomst. Blijf wel vertrouwen, hij *zal* terugkomen: zoals hij is heengegaan. En ga naar Jeruzalem. Wacht daar op kracht van boven. –De discipelen worden dus met beide benen op de grond gezet op de plek waar Jezus geleefd heeft en gestorven is; de plek waar zij hun missie moeten beginnen.

- De discipelen hebben deze aanwijzing ter harte genomen. Als zij later in tijden van rampspoed en oorlog komen en dan sterker dan ooit Jezus missen, en sterker dan ooit uitzien naar zijn wederkomst, dan zie je dat zij elkaar en hun medechristenen oproepen om – vooral gewoon goed te blijven doen. Om te leven alsof je nog alle tijd hebt. Ze zeggen dan niet: red nu je lijf en leden, de rest komt later wel, maar: leef nu zoals je altijd zou willen leven! Wees getuige van Christus – toon in je woorden en daden dat je hem wil volgen die Gods goede wil deed in leven en in sterven.

Dit zien we ook terug in de oudste christelijke geloofsbelijdenis. Een belijdenis die nog steeds in alle kerken klinkt, ook in Oekraïne en Rusland. Daarin wordt gesproken over de wederkomst van Christus, maar niet over het einde van de wereld. Straks zullen we het weer zingen: 'Ik geloof in God de Vader – Zijn eniggeboren Zoon – gestorven en begraven, opgestaan en opgevaren, zittend aan de rechterhand van de Vader vanwaar hij komt om te oordelen levenden en doden'. Wij geloven in het komend oordeel, maar niet in het einde van de wereld.

Waarom ontbreekt hier elke apocalyptische dreiging? En waarom die oproep om, als die dreiging er is, te blijven leven alsof die dreiging er niet is, gewoon goed te blijven leven? Ik denk, omdat de eerste christenen beseften dat de belangrijkste 'apocalyptische gebeurtenis' na Christus in een heel gewoon feit schuilt: dat het einde inderdaad komt – in het leven van ieder mens. De verwachting van de wederkomst plaatst ons 'terug' in het gewone leven. Ja, de Heer zal wederkomen zoals hij van ons is heengegaan: hij is van ons heengegaan door te leven en te sterven en op te staan – zo zal hij tot ons terugkomen: zo zal zijn weg ook door onze levens gaan lopen, in de kracht van de Geest.

Wanneer het einde van de wereld komt, zal Jezus ongetwijfeld komen. Maar elk mens maakt in zijn of haar eigen leven het einde van zijn of haar wereld mee. En daarin ook de komst van Christus. Elk mens zal een keer sterven. Dat einde komt, voor ieder, of er nu oorlog is of vrede. Elke dreiging van het einde van de *wereld* wordt dus gerelativeerd – niet weggenomen, maar op de tweede plaats gezet – door het besef dat voor *jou*, en voor ieder ander, het einde vroeg of laat komt. En weet jij wanneer dat is? Wie daarop voorbereid is, staat anders in oorlogstijd, en in vreedestijd.

- Maar waarop moeten we ons dan voorbereiden? De tekst uit Openbaring zegt het met een beeld. Als het einde aanbreekt en onze wereld ineens stort – in het groot of in het klein – komt de Heer om te oogsten. In onze tekst horen we van een mens op een wolk met een sikkel in de hand. Dit beeld veronderstelt natuurlijk dat er gezaaid is, dat er op de akkers iets gegroeid is. God, onze Schepper is de Zaaier, en het zaad is het leven van mensen. Wat is dan de oogst? Natuurlijk: *goed* leven.

Goed leven, dat is voor ons in het Westen voor alles welvarend en vrij leven. Maar volgens de Bijbel is het meer dan dat. Goed leven is goed omgaan met de hele schepping, en met je medemens, en bovenal met God. Zorg voor de aarde, naastenliefde, goede godsdienst – waar kan God deze oogst binnenhalen? Waar is het zaad dat Hij zaaide goed uitgedroefd? Waar is menselijk leven te vinden zoals Hij het graag ziet?

Als u wat terugbladert in Openbaring, zult u merken dat deze vraag in de hemel gesteld wordt, vooral als de situatie op aarde weer eens nijpend wordt. En dat in de hemel dan – een diepe stilte valt. Tot er een verzegeld boek opengaat. Ja er is iemand die helemaal leefde zoals God het wil. Die de geschiedenis van alle mensen, van ieder mens een goede afloop geven kan. De leeuw uit Juda, het lam van God. De hele hemel zingt: Waardig is het lam!

Veertig dagen geleden vierden we Pasen. Hier in Nederland, maar ook in Oekraïne en Rusland. Wat vieren we op Pasen? Dat God de eersteling van de oogst binnenbracht. Eén heeft goed geleefd, tot in de dood, goed geleefd zelfs tot in een gewelddadige dood. Pasen zegt: dit menselijk leven is behouden, voorgoed. Als eerste van velen, als eerste van allen die hem willen volgen.

- Hiermee trekt het Nieuwe Testament een lijn door die sterk vanuit het Oude Testament is aangezet, maar daar dreigt dood te lopen. God, de God van Israël, is de levende God, Hij is een God van levenden en trouw aan het werk van zijn handen. Als het leven van zijn volk bedreigd wordt, bv door een vijand of een ziekte, komt Hij het redden. Hoeveel verhalen uit de Bijbel vertellen daar niet van: God redt! Maar, zeggen Job en Prediker, ook als je gered wordt *in* dit leven, komt er toch een keer een eind *aan* dit leven. U kent misschien het laatste zinnetje van het boek Job, Job die alles verloor tijdens dit leven, maar het terug kreeg. ‘En Job stierf op hoge leeftijd’. Ieder mens sterft, ook zij die gered zijn en in ere hersteld. Heeft dan toch de dood het laatste woord over het menselijke leven?

Wat antwoordt het Nieuwe Testament op deze vraag? Wat is de Goede Boodschap waarvan God ons op de plek waar wij leven getuige wil maken? Het evangelie is niet, dat de dood is weggenomen. Alle mensen moeten nog steeds sterven. Ook zij die Jezus volgen. Jezus zelf is gestorven. Het evangelie is ook niet, dat het oude leven kan worden voortgezet. Dat er na de dreiging van het einde toch nog een verlenging komt. Dan zouden we op z'n best weer in de situatie van Job komen. Dan zouden ook onze fouten en allerlei rampspoed weer terugkomen.

Toch is dit het soort redding waarop de meesten van ons in het Westen alle kaarten hebben gezet. Nog een paar maanden langer leven met een nieuw medicijn. Nog een paar jaar leven na het einde van oorlogsgeweld. Een nieuwe kans zo niet voor onszelf dan voor de volgende generatie... Zeker, waar we ons door Jezus laten leiden zal er ook redding en genezing komen. Maar die redding en genezing zijn wat ze in Jezus' leven waren: tekenen. Werkelijke redding en genezing, die niettemin tijdelijk is, maar hoop geeft op een redding die blijvend is, en waarbij niet alleen het lichaam, maar ook de ziel gered wordt. Het hele leven blijvend goed gekomen. Vroeg of laat komt óók de dood.

Het Evangelie geeft het laatste woord aan: opstanding. Opstanding *uit* de dood. Zo is God trouw aan het werk van zijn handen. Het oude leven is een keer echt voorbij. Het Nieuwe Testament roept ons toe: bereid je daar op voor. Het einde dat komt als de Heer komt, is niet een tijdelijke, maar de definitieve redding van ons leven. Hij haalt de oogst binnen. Alleen goed leven blijft. Via opstanding. Wordt deze toekomst waardig! Ga daarom nu het leven leven dat altijd zal blijven. Ga nu leven zoals je hart weet hoe je zou moeten leven. Want dat leven *is* je toekomst. Je enige blijvende toekomst. Elke tijd is de tijd om je daarop voor te bereiden.

Misschien vindt u dit te hoog gegrepen. In ideale omstandigheden kun je dit misschien van mensen vragen, maar niet als er een epidemie of oorlog uitbreekt. En toch, kijk naar mensen die uit een oorlogsgebied kunnen vluchten maar dat niet doen. Zie hoe zij blijven om anderen te helpen, met gevaar voor eigen leven. En laten we dan ook naar onszelf kijken, wij die al tientallen jaren wel in die ideale omstandigheden leven, geen oorlog, geen onderdrukking, geen honger: hebben wij geleefd zoals we altijd goed is om te leven? Hoezeer is onder ons in het Westen de liefde tot God, de goede godsdienst weggezaakt. Hoezeer is de naastenliefde, die gelukkig gebleven is, beperkt geraakt tot zorg voor materiële condities. Die we allereerst voor onszelf willen blijven garanderen. Dit alles mag ons beschamen, maar ook bevrijden. Kennelijk kan 'doen wat *altijd* goed is om te doen' in tijden van oorlog teruggevonden worden, en in tijden van vrede verloren gaan.

Openbaring daagt ons uit: het komt aan op standvastigheid in het goede. Johannes zou het vanuit zijn evangelie zo kunnen zeggen: het komt aan op in-oefening in het eeuwige leven. Dat is het beste wat we kunnen doen in tijden van oorlog én in tijden van vrede. Het beste is altijd, om te leven zoals je altijd zou moeten leven. Het beste is om altijd te leven met God. Want dat is je toekomst. Uiteindelijk is dat je enige toekomst. Het is de enige blijvende toekomst voor ieder mens.

- Doen wat altijd goed is om te doen, dat is volgens Openbaring hem trouw blijven die de liefde tot God vlees en bloed gaf, in leven en in sterven, Jezus, onze Heer. Je houden aan zijn geboden, en dat is: je houden aan de twee geboden van liefde. Dan leef je het leven dat niet vergaat. Bid om kracht, en je zult die krijgen. De Heer belooft niet elke kracht, maar wel de kracht om de weg van Jezus te gaan. Om Gods goede wil te doen, in leven en in sterven. Dat is de vrede van Christus, die hij zijn volgelingen toezegt. In die Geest, in die vrede komt hij tot ons terug zoals hij van ons is heengegaan. Dat begint met het eerstvolgende feest dat we mogen vieren.

Als het lukt, desnoods door de schok van rampspoed of oorlog, deze vrede te vinden of terug te vinden, is de belangrijkste strijd gewonnen, daar in Oost-Europa, en hier in het Westen.

Gebed

God, bij veel mensen, niet alleen christenen, is er een apocalyptische stemming ontstaan. Na een wereldwijde twee jaar durende epidemie, en die is nog niet voorbij, een alweer drie maanden durende oorlog in Oekraïne, met nucleaire dreiging, die ook nog lang niet voorbij is; en dan nog de al langere dreiging van natuurrampen overal op aarde, overstromingen en extreme hitte. Help ons, Heer, we vrezen het ergste. Is het einde aangebroken? –We bidden U voor de mensen in het oorlogsgebied, en voor hen die gevlucht zijn en hen die bleven, voor burgers en soldaten, voor Oekraïense soldaten en Russische soldaten. We bidden U voor allen die wereldwijd de gevolgen van de oorlog voelen, vaak nog veel nijpender dan wij, zoals mensen in Oost-Afrika die met honger bedreigd worden. Heer, we willen ook naar onszelf kijken. Wij in het Westen hebben vrijwel alleen begrip voor de Oekraïners. Wat Rusland drijft vinden we totaal verkeerd. Leer ons ook te luisteren naar de andere partij, om die tenminste te begrijpen. Help ons te zien hoe U wilt dat we met de hele situatie omgaan.

Woorden voor onderweg: Luk 9: 1-4

Gebed bij de opening van de Bijbel

Heer, open ons denken en voelen nu we de Bijbel opendoen. Het Hemelvaartverhaal is zo bekend, maar eigenlijk ook raadselachtig. Wat gebeurt daar, moeten we dat letterlijk opvatten, of is dat niet de bedoeling? En Openbaring is een moeilijk boek. Het profeteert het einde van de wereld, maar 2000 jaar na de tijd waarin het geschreven is het einde van de wereld niet gekomen. Heer, help ons, wat moeten we met het nieuwe gevoel van urgentie? Wat moeten we met onze grote schrik en zorg? Komt nu dan toch het einde? Komt uw einde, uw Koninkrijk? Juist rond Hemelvaart vlamt deze vraag bij ons op. Heer, U bent niet meer op aarde – kom bij ons terug! Help ons uw Boek te begrijpen.

Gebeden

Heer, door de oorlog stijgen veel prijzen in ons land. We bidden U: geef dat we deze druk zoveel mogelijk met elkaar delen. Dat we durven geven van onze overvloed, en met minder tevreden leren zijn. Geef ook dat we bij de nieuwe toevloed van vluchtelingen blijven denken aan de oude stroom van vluchtelingen. Dat we eerlijk en rechtvaardig zijn naar állen die bij ons een plek van vrede zoeken.

Heer, we bidden U voor de jongeren onder ons. Dat zij hoop houden bij zoveel dreiging in de wereld. Dat zij blijven geloven dat het leven meer dan het leven waard is. We bidden U ook voor allen die oud zijn. Geef dat we blijven doen wat we nog kunnen doen: bidden voor anderen, omzien naar elkaar in kleine attenties, geven wat we te geven hebben.

Geef ons, jongeren en ouden, dat wij mogen ervaren wat we in Openbaring gehoord hebben: ‘Gelukkig zij die sterven, zij zullen uitrusten van hun inspanningen, want hun daden vergezellen hen’. Als het goed is wat we doen, in welke omstandigheid dan ook, kunnen we in vrede leven; als het goed is wat we deden, in welke omstandigheden ook, kunnen we in vrede sterven. Want dan hebben we iets geproefd van de goedheid, de liefde waarin U ons binnenleidt, elke dag opnieuw en op onze laatste dag voorgoed. Dank U wel daarvoor!

Stil gebed

Onze Vader